

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/31/2023
Identifikačné číslo spisu:	3122206188
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3122206188.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov matky: W. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, so sídlom Piaristická 6667, Trenčín a otca: C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., zastúpený JUDr. Ing. Martinou Kiseľovou, advokátkou, so sídlom Pavla Mudroňa 26, Martin, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu, vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 15CoP/45/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 15CoP/45/2023 j e p r í
s l u š n ý Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) majú za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie odvolania je v danom prípade Krajský súd v Trenčíne z nasledovných dôvodov. V predmetnej veci boli odvolania doručené súdu prvej inštancie pred dňom 31.05.2023. Výnimka podľa znenia § 396b CMP za bodkočiarkou sa na daný prípad neaplikuje, keďže výkon súdnictva v rodinnoprávnej agende s účinnosťou od 01.06.2023 prechádza v odvolacích konaniach na krajské sudy špecifikované v § 3 ods. 5 písm. a) CMP, teda na kauzálne príslušné krajské sudy (nejedná sa o zmenu vecnej, resp. miestnej príslušnosti). V zmysle citovaného zákonného ustanovenia nová úprava kauzálnej príslušnosti dopadá výlučne na konania o odvolaní, ktoré začnú podaním odvolania počnúc dňom 01.06.2023. K prechodu výkonu súdnictva dochádza len v prípadoch, kedy sa doterajší vecne a miestne príslušný súd zrušuje alebo zaniká (§ 18l, § 18m a § 18n zákona č. 371/2004 Z. z.). Na základe uvedeného došlo k nesprávnemu postúpeniu veci na rozhodnutie v rámci odvolacieho konania začatého do 31.05.2023, keďže vecne a miestne príslušným na konanie a rozhodnutie vo veci je v súlade s prechodným ustanovením § 396b CMP Krajský súd v Trenčíne.

2. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline.

5. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Žiline a Krajskému súdu v Trenčíne podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci nie je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Trenčín rozsudkom z 15. februára 2023 č. k. 35P/171/2022-370, zmenil pôvodný rozsudok, pokiaľ išlo o plnenie výživného zo strany otca, ďalej otcovi uložil prispievať na maloletého C. počnúc dňom 26.09.2022 výživným v sume 450 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci, k rukám matky vopred. Nedoplatok na zameškanom zvýšenom výživnom za obdobie od 26.09.2022 do 28.02.2023 v sume 1.100 eur uložil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50 eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky vopred s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého nedoplatku. Zároveň uložil otcovi prispievať na výživu maloletému aj vo forme tvorby úspor, a to s účinnosťou od 26.09.2022 sumou 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, a to na účet mal. dieťaťa. Otcovi zároveň uložil povinnosť uhradiť nedoplatok na výživnom vo forme tvorby úspor za obdobie od 26.09.2022 do 28.02.2023 v sume 775 eur, pričom mu bolo povolené uvedený nedoplatok splácať v mesačných splátkach po 50 eur mesačne spolu so sumou určenou na tvorbu úspor tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého nedoplatku. V súvislosti s tým uložil matke mal. povinnosť zriadiť v lehote 7 dní od doručenia tohto rozhodnutia osobitný účet maloletého dieťaťa a do 7 dní od zriadenia tohto účtu oznámiť otcovi číslo účtu ako aj zaslať druhopis zmluvy o zriadení účtu v príslušnom peňažnom ústave, pričom na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu. Voči tomuto rozsudku boli podané odvolania a vec bola predložená Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu odvolaciemu, ktorý vo veci nerozhodol a po 01. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline ako súdu funkčne príslušnému.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý

neprípúšťa alternatívne, a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 08. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porovnaj Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol., Civilný mimosporový poriadok, Komentár, 1. vydanie, Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 01. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne, zatiaľ čo s účinnosťou od 01. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. a) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Žiline a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75. až 77.), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na ustanovenie § 396b CMP. Keďže ústavný súd vrátil vec na nové rozhodnutie o odvolaní, vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici).

16. Najvyšší súd poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy.

17. Pre úplnosť sa uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

18. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.